

Sygn. akt: XU-743/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu
w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Bonczar

Protokolant: Grażyna Mazurkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 29 stycznia 2015r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania **Z. M.** działającej w imieniu małoletniego M. M.

od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w województwie (...)

z dnia 18 sierpnia 2014r. znak: (...). (...)

w sprawie małoletniego M. M.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w województwie (...)

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

1. zmienia zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w województwie (...) oraz poprzedzające je orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ś. z dnia 24 czerwca 2014r. w części wskazań pkt. 7 w ten sposób, że ustala, iż mał. M. M. ur. (...) zaliczony do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji w okresie od ukończenia 16 roku życia do 30 czerwca 2017r., oraz w pkt. 8 wskazań w ten sposób, że wymaga konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

2. w pozostałym zakresie odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

Z. M. działająca w imieniu małoletniego wnioskodawcy (...), wniosła odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. z dnia 18 stycznia 2014 r., znak (...). (...), uchylającej w części orzeczenie organu I instancji w zakresie dotyczącym ustaleń w punkcie II i ustalającej symbol przyczyny niepełnosprawności 11-I i domagała się jej zmiany poprzez zaliczenie małoletniego do znacznego stopnia niepełnosprawności.

W uzasadnieniu odwołania, wnioskodawczyni podniosła, iż jej Syn wymaga pomocy opiekuna, a tym samym jest niepełnosprawny w stopniu znacznym (k. 3).

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy zarzucił, iż werdykt organu I instancji jest zgodny w części dotyczącej stopnia niepełnosprawności małoletniego i stopnia naruszenia sprawności organizmu nie uzasadnia zaliczenia małoletniego do znacznego stopnia niepełnosprawności (k. 7).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. M., ma 16 lat.

Orzeczeniem z dnia 24 czerwca 2014 r., Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności we W. wnioskodawca został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z symbolem przyczyny niepełnosprawności 10-N. Orzeczenie zostało wydane do 30 czerwca 2017 r., niepełnosprawność istnieje od urodzenia, a ustalony stan niepełnosprawności dotuje się od 4 czerwca 2014 r. Jednocześnie we wskazaniach w punkcie 6 wskazano, iż wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki. Natomiast w punktach 7 i 8 odnotowany, iż nie dotyczy.

W dniu 7 lipca 2014 r. działająca w imieniu wnioskodawcy Z. M., złożyła odwołanie od orzeczenia organu I instancji.

Po rozpatrzeniu odwołania, Wojewódzki Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., orzeczeniem z dnia 18 sierpnia 2014 r., uchylił zaskarżone orzeczenie w części dotyczącej ustaleń zawartych w punkcie II symbol przyczyny niepełnosprawności – 10-N i orzekł jako symbol przyczyn niepełnosprawności – 11-I.

Dowody:

- dokumentacja w aktach (...) (plik w aktach sprawy).

Małoletni wnioskodawca może zostać zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, niepełnosprawność istnieje od urodzenia. Naruszenie niepełnosprawności jest trwałe i nie zmieni się przez całe życie wnioskodawcy.

Wnioskodawca wymaga:

- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji,
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- konieczności stałego współudziału opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Natomiast wnioskodawca nie spełnia kryteriów zaliczenia go do znacznego stopnia niepełnosprawności.

Dowody:

- opinia biegłego sądowego z 21.12.2014 r. – karta 12-13.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne, Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługiwało tylko na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2010 r., nr 214, poz. 1407 ze zm.), do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Natomiast w myśl art. 4 ust. 2 ustawy, do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Jednocześnie zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy, niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Stwierdzenie okoliczności istotnych dla rozpoznania niniejszej sprawy wymagało wiadomości specjalnych i musiało znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłego sądowego. Pełne wyjaśnienie spornych okoliczności wymagało bowiem wiadomości specjalnych, jakimi Sąd nie dysponował.

Jak wykazał biegły sądowy z zakresu psychologii wnioskodawca jest dzieckiem z rzadką genetyczną chorobą - Zespół Noonan. Skutkiem całościowych zaburzeń rozwoju i funkcjonowania chłopiec ma:

- niskorosłość z zaburzeniami trawienia,
- niedoczynność tarczycy,
- wadę wzroku,
- zaburzenia neurologiczne,
- obniżony intelekt,
- zaburzenia emocji i zachowania.

Jest pod stałą opieką lekarzy wielu specjalności; endokrynologa, gastroenterologa, psychiatry, neurologa, okulisty, kardiologa, hematologa, ortopedy i psychologa.

Realizuje obowiązek szkolny programem dostosowanym do jego możliwości w nauczaniu indywidualnym. Taki tryb nauczania jest realizowany od początku edukacji. Chłopiec nie jest w stanie z uwagi na szereg deficytów uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych w klasie. Nie jest w stanie skoncentrować się na zadaniach, efektywnie współpracować z nauczycielem. Z uwagi na całościowe zaburzenia rozwojowe, jego poziom funkcjonowania w znaczny sposób odbiega od poziomu funkcjonowania zdrowych rówieśników.

Wnioskodawca ma problemy w komunikacji - nie jest w stanie nawiązać i utrzymać dialogu, ma mały zasób słów, sprawność społeczną opóźnioną o około 6 lat od grupy odniesienia. Nie realizuje żadnej z aktywności właściwej dla osób w jego wieku. Wymaga stałej opieki w drodze do i ze szkoły. Nie uczestniczy w społecznym życiu klasy, ani innych rówieśników spoza klasy. Ogromna różnica w poziomie funkcjonowania, niezwykle ważna w wieku w jakim jest chłopiec uniemożliwia mu uzyskanie akceptacji jakiegokolwiek grupy odniesienia. Przyczynia się do tego też odmienność w wyglądzie chłopca - niskorosłość, specyficzny wygląd twarzy charakterystyczny dla osób z zespołem Noonan.

Ponadto z uwagi na szereg dolegliwości wynikających z zaburzeń funkcjonowania całego organizmu, chłopiec jest bardzo częstym pacjentem szpitali, bądź ambulatoryjnych ośrodków zdrowia. Odbywa się to kosztem codziennych zajęć wnioskodawcy dodatkowo dezorganizując jego życie.

Matka wnioskodawcy uczestniczy w każdej aktywności chłopca. Nauczanie indywidualne jest formą zajęć, która zajmuje około 12 godzin tygodniowo, nie zapełnia mu czasu ani nie wyręcza matki w opiece.

W ocenie biegłej sądowej wnioskodawca może być zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Niepełnosprawność istnieje od urodzenia. Naruszenie sprawności jest trwałe i nie zmieni się przez całe jego życie. W zakresie kryteriów wskazań:

- w pkt. 6 – wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji,

- w pkt 7 – wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

- w pkt 8 – wymaga konieczności stałego współdziałania opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wnioskodawca natomiast nie spełnia kryteriów zaliczenia go znacznego stopnia niepełnosprawności z tego powodu, że kryteria te dotyczą osób niepełnosprawnych fizycznie, u których niesprawność zaburza fizyczną zdolność do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. U wnioskodawcy przeważa psychiczna niesprawność do samodzielnego funkcjonowania w każdym obszarze życia.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd dał wiarę przedstawionej w sprawie dokumentacji zawartej w aktach ZUS, jako że żadna ze stron w toku postępowania nie podważyła skutecznie ich autentyczności i wiarygodności.

Ponadto, Sąd uznał za wiarygodną, opinię sporządzoną w toku niniejszego postępowania przez biegłą sądową. W ocenie Sądu, wydana w sprawie opinia biegłej sądowej jest rzetelna, oparta na dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy i badaniu wnioskodawcy i Sąd w pełni podzielił dokonane w niej ustalenia, iż wnioskodawca jest niepełnosprawny w stopniu umiarkowanym.

Zdaniem Sądu, brak jest podstaw do zanegowania takiego stanowiska biegłej. Tym bardziej, że wydana opinia przez biegłą sądową zawiera pełne i jasne uzasadnienie, uwzględniające rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia i stopień ich nasilenia. Biegli sądowi obowiązani są zaś orzekać zgodnie z wiedzą medyczną, posiadanymi kwalifikacjami i obowiązującymi przepisami. Zatem ich pole orzekania nie jest ograniczone żadnymi dodatkowymi kryteriami, poza obowiązującymi przepisami. Dlatego zdaniem Sądu, sporządzonej przez biegłą opinię, nie można odmówić rzetelności i fachowości co do medycznej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy, w odniesieniu do obowiązujących przepisów. Tym bardziej, że jest to specjalista z dużym doświadczeniem medycznym i stażem orzeczniczym. Wydający w sprawie opinię biegły sądowy jest lekarzem niezależnym od stron i nie ma żadnego powodu, aby orzekać na korzyść którejkolwiek ze stron. Zgodnie z art. 282 § 2 k.p.c. w związku z art. 283 § 2 k.p.c. biegły sądowy wydający opinię w niniejszej sprawie złożył przed objęciem funkcji przysięgę, którą jest związany. Sąd nie znalazł podstaw do zanegowania bezstronności biegłego, jak i jego rzetelności przy wydaniu opinii. Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przymiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków.

Warto tutaj przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego, który pomimo upływu czasu nie stracił na swojej aktualności. Mianowicie, Sąd Najwyższy w swoim wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (I PR 148/90, OSP 1991/11/300) stwierdził, iż „Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń”.

Organ rentowy nie złożył zastrzeżeń do przedstawionych przez biegłych opinii, natomiast działając w imieniu małoletniego wnioskodawcy Z. M. na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015 r. wyraziła tylko swoje niezadowolenie z treści opinii.

Zgodnie z art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Samo niezadowolenie stron z opinii biegłych nie uzasadnia jednak zażądania dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, tym bardziej, gdy strony nie zgłosiły do nich żadnych zastrzeżeń.

Sąd, w ramach zastrzeżonej dla niego swobody, decyduje, czy ma możliwość oceny dowodu w sposób pełny i wszechstronny, czy jest w stanie prześledzić jego wyniki oraz - mimo braku wiadomości specjalnych - ocenić rozumowanie, które doprowadziło biegłego do wydania opinii. Sąd czyni to zapoznając się z całością opinii, tj. z przedstawionym w niej materiałem dowodowym, wynikami badań przedmiotowych i podmiotowych. Wszystko to, a

nie tylko końcowy wniosek opinii, stanowi przesłanki dla uzyskania przez sąd podstaw umożliwiających wyjaśnienie sprawy. Z tego też względu zastosowanie art. 286 k.p.c. pozostawione jest uznaniu sądu, co jednak w niniejszej sprawie – zważywszy na powyższe okoliczności – nie dało podstaw do jego zastosowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w pkt. I sentencji wyroku zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w części wskazań pkt. 7 w ten sposób, że ustalił, iż małoletni wnioskodawca zaliczony do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji w okresie od ukończenia 16 roku życia do 30 czerwca 2017 r., oraz w pkt. 8 wskazań w ten sposób, że wymaga konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Natomiast w pkt. II sentencji wyroku na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie w zakresie ustalenia znacznego stopnia niepełnosprawności.